

UITVOERINGSTOETSEN WET STROOMLIJNING FISCAAL INZAGERECHT

INHOUDSOPGAVE

Leeswijzer	2
Stroomlijning fiscaal inzagerecht - Belastingdienst	5
Stroomlijning fiscaal inzagerecht - Douane	8

Leeswijzer uitvoeringstoets

Impact:		middelgroot	
			
Interactie burgers/bedrijven			x
Maakbaarheid systemen		x	
Handhaafbaarheid			x
Fraudebestendigheid			
Complexiteitsgevolgen		nvt	
Risico procesverstoringen:		klein	
Uitvoeringskosten		incidenteel	structureel
• Dienstverlening	€ 0	€ 0	0
• Handhaving/toezicht	€ 0	€ 0	0
• Automatisering	€ 0	€ 0	0
Personele gevolgen:		2 fte incidenteel	-1 fte structureel
Invoering mogelijk per:	01 – 01 – 2026		
Beslag portfolio:	jaaraanpassing		
Eindoordeel:	uitvoerbaar		

Inleiding

De uitvoeringstoets geeft vanuit het perspectief van de Belastingdienst, Dienst Toeslagen en Douane inzicht in de gevolgen van voorstellen voor nieuwe wet- en regelgeving. De uitvoeringstoetsen worden uitgewerkt in een sjabloon. Deze leeswijzer geeft een toelichting op de verschillende onderdelen van het sjabloon.

Het kader

Het kader bevat een samenvattend overzicht van de relevante uitvoeringsaspecten, inclusief de uitvoeringskosten en personele gevolgen. Het vervolg van de uitvoeringstoets geeft daarop een toelichting.

Impact

In het kader wordt met de rubriek "impact" geduid wat de verwachte impact van het voorstel op de uitvoering is. Dit kan zijn: ingrijpend, middelgroot, of beperkt. Bij het maken van de inschatting wordt onder meer gekeken naar de omvang van de geraakte doelgroep, de mate waarin aanpassingen in de automatisering nodig zijn en de omvang van de personele gevolgen.

Beperkt geeft aan dat het om min of meer routine-matige aanpassingen gaat, zonder of slechts met beperkte gevolgen voor de automatisering en de personele capaciteit.

Middelgroot geeft aan dat het om een maatregel met grotere gevolgen gaat. Een systeem moet bijvoorbeeld substantieel worden aangepast, of er moet een nieuw systeem worden ontwikkeld. Er zijn grotere personele gevolgen, of er is een wezenlijke impact op een of meer doelgroepen.

Ingrijpend geeft aan dat het om een maatregel met grote gevolgen gaat. De maatregel is een stelselwijziging of heeft daarvan de trekken. Er zijn grote gevolgen voor de automatisering, de personele bezetting, et cetera. De impact op een of meer doelgroepen wordt groot ingeschat.

Indien er geen uitvoeringsgevolgen voor de Belastingdienst, Dienst Toeslagen of Douane zijn, wordt dit aangeduid met "geen".

De inschatting van de gevolgen van het voorstel speelt een rol bij de verdere beoordeling van de uitvoerbaarheid. Naarmate een voorstel meer burgers of bedrijven raakt, wegen de interactiegevolgen bijvoorbeeld zwaarder mee in het eindoordeel.

Beschrijving voorstel/regeling

Dit onderdeel beschrijft het voorstel waarover gevraagd is een uitvoeringsoordeel te geven. Waar bij het opstellen van de toets van bepaalde randvoorwaarden of veronderstellingen is uitgegaan, worden die hier ook beschreven.

Interactie burgers/bedrijven

Dit onderdeel beschrijft de verwachte impact op de interactie met burgers en bedrijven als gevolg van

het voorstel, zoals:

- aard en omvang van de doelgroep;
- begrijpelijkheid en uitlegbaarheid van het voorstel;
- noodzakelijke communicatie;
- verwachte gevolgen voor de dienstverlening van de Belastingdienst, Dienst Toeslagen of Douane, zoals bijvoorbeeld meer of minder vragen bij de BelastingTelefoon of een toe- of afname van het aantal bezwaren en beroepen.

Groen: een groene vlag geeft aan dat zich in de interactie tussen burgers en bedrijven en de Belastingdienst, Dienst Toeslagen of Douane naar verwachting geen bijzondere problemen zullen voordoen.

Geel: een gele vlag geeft de verwachting aan dat de interactie met burgers en bedrijven rond een voorstel niet vanzelfsprekend zal verlopen, bijvoorbeeld als gevolg van een toename van complexiteit, een verandering van de doelgroep of de noodzaak voor burgers en bedrijven nieuwe informatie te verwerken.

Rood: een rode vlag geeft de verwachting aan dat het niet goed mogelijk zal zijn burgers en bedrijven te informeren over de gevolgen van het voorstel. Het gevolg hiervan kan zijn dat de interactie stopt, of dat er problemen ontstaan omdat burgers en bedrijven niet doen wat, of iets anders doen dan, van hen wordt verwacht. Hoe zwaar dit uiteindelijk weegt, is mede afhankelijk van de omvang van de doelgroep die door de maatregel wordt geraakt.

Indien er geen impact is op burgers en bedrijven, wordt dit aangegeven met "Niet van toepassing".

Maakbaarheid systemen

Dit onderdeel beschrijft de gevolgen voor de informatievoorzieningssystemen (IV-systemen), zoals:

- welke gevolgen het voorstel heeft voor de opslag en het beheer van gegevens;
- welke wijzigingen in of nieuwe stromen van en naar burgers en bedrijven noodzakelijk zijn;
- welke aanpassingen in IV-voorzieningen noodzakelijk zijn;
- wat de bouwbaarheid is van de noodzakelijke aanpassingen;

- of de aanpassingen (tijdig) inpasbaar zijn in het IV-portfolio;
- of voorzieningen voor bestuurlijke informatie tijdig realiseerbaar zijn;
- hoe het voorstel zich verhoudt tot de totale wijzigingsdruk (= de relatie van het voorstel tot andere reeds geplande wijzigingen in de IV-systemen);
- de noodzakelijke doorlooptijd om aanpassingen in de systemen tijdig te kunnen realiseren.

Groen: een groene vlag geeft aan dat de noodzakelijke aanpassingen in de systemen tijdig kunnen worden verwerkt.

Geel: een gele vlag geeft aan dat de aanpassing haalbaar is, maar dat daarbij bepaalde risico's moeten worden geaccepteerd of bijvoorbeeld in eerste instantie bepaalde onvolledigheden zullen optreden. Te denken valt aan de situatie waarin de toelichting bij de aanvraag van een voorlopige aanslag voor het komende jaar niet meer is aan te passen.

Rood: een rode vlag geeft aan dat niet alle vereiste aanpassingen van de automatisering haalbaar zijn, met als gevolg dat aanzienlijke risico's op fouten optreden bij burgers en bedrijven of bij de Belastingdienst, Dienst Toeslagen of Douane. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de noodzaak een ingewikkeld automatiseringstraject in te korte tijd te realiseren of een automatiseringssysteem te ontwikkelen waarvan vooraf wordt ingeschat dat dit onbeheersbaar complex wordt. Ook kan worden gedacht aan de situatie waarin het niet meer mogelijk is een bepaalde aanpassing, zoals het verwijderen van een vraag uit de aanvraag voor een voorlopige aanslag, tijdig door te voeren. Dit kan ertoe leiden dat belastingplichtigen na afloop van het jaar een bedrag moeten terugbetalen dat zij eerder bij de voorlopige aanslag kregen uitbetaald. Een rode vlag kan ook aangeven dat een voorstel reeds in het portfolio ingeplande werkzaamheden voor andere wet- en regelgeving verdringt, waardoor die niet conform de voorgenomen planning realiseerbaar zijn.

Indien het voorstel de automatisering niet raakt, wordt dit aangegeven met "Niet van toepassing."

Handhaafbaarheid

Dit onderdeel beschrijft de gevolgen voor de aan handhaving gerelateerde aspecten, zoals:

- beschikbaarheid van de voor handhaving benodigde gegevens;
- verwacht risico op fouten en oneigenlijk gebruik;
- inpasbaarheid in de handhavingsstrategie en welke middelen moeten of kunnen worden ingezet en met welke intensiteit.

Groen: een groene vlag geeft aan dat een verbetering van de handhaafbaarheid wordt verwacht of er ten opzichte van de bestaande situatie niet of nauwelijks een wijziging van de handhaafbaarheid optreedt.

Geel: een gele vlag geeft aan dat er een negatief effect is op de handhaafbaarheid, bijvoorbeeld omdat de informatiepositie van de Belastingdienst, Dienst Toeslagen of Douane verslechtert, of omdat de handhaving van het voorstel niet inpasbaar is binnen de bestaande handhavingsstrategie.

Rood: een rode vlag geeft aan dat er een groot negatief effect op de handhaafbaarheid wordt verwacht. De regeling is voor de Belastingdienst, Dienst Toeslagen of Douane niet handhaafbaar of alleen handhaafbaar met inspanningen die niet kunnen worden waargemaakt.

Indien het voorstel de handhaafbaarheid niet raakt, wordt dit aangegeven met "Niet van toepassing."

Fraudebestendigheid

Dit onderdeel beschrijft de gevolgen voor de aan fraudebestendigheid gerelateerde aspecten, zoals:

- de fraudegevoeligheid en -bestendigheid van de voorgestelde wijziging;
- de (on)mogelijkheden fraude of oneigenlijk gebruik tegen te gaan;
- de mate van verandering in de informatiepositie van de Belastingdienst, Dienst Toeslagen of Douane.

Groen: een groene vlag geeft aan dat de fraudebestendigheid ten opzichte van de huidige situatie positief wordt beïnvloed, bijvoorbeeld doordat drempels worden verhoogd of de informatiepositie van de Belastingdienst, Dienst Toeslagen of Douane wordt versterkt.

Geel: een gele vlag geeft aan dat de fraudebestendigheid ten opzichte van de huidige situatie verslechtert, bijvoorbeeld omdat een regeling wordt geïntroduceerd die niet met behulp van derdeninformatie controleerbaar is.

Rood: een rode vlag geeft aan dat de Belastingdienst, Dienst Toeslagen of Douane grote risico's ziet voor de fraudebestendigheid van het voorstel.

Indien het voorstel niet of nauwelijks gevolgen heeft voor de fraudebestendigheid, wordt dit weergegeven met "Niet van toepassing."

Complexiteitsgevolgen

Dit onderdeel beschrijft de mate waarin met het voorstel vanuit het perspectief van de uitvoering naar de complexiteitsgevolgen wordt gekeken, zoals:

- het schrappen van uitzonderingen, of voor de Belastingdienst, Dienst Toeslagen of Douane moeilijk uitvoerbare regelgeving;
- de bijdrage van een voorstel aan de rationalisatie van systemen;
- een afname van aantallen belastingplichtigen, toeslaggerechtigden of douaneklanten.

Groen: een groene vlag geeft aan dat het voorstel bijdraagt aan het verminderen van complexiteit.

Geel: een gele vlag geeft aan dat de complexiteit als gevolg van het voorstel toeneemt. Dit kan bijvoorbeeld het gevolg zijn van de introductie van een nieuwe uitzondering.

Rood: een rode vlag geeft aan dat er een grote toename van complexiteit wordt voorzien.

Indien het voorstel geen wezenlijke gevolgen heeft voor de complexiteit wordt dit weergegeven met "Niet van toepassing."

Risico procesverstoringen

Dit onderdeel beschrijft de mate van waarschijnlijkheid dat de implementatie van het voorstel al dan niet geruisloos verloopt. Daarbij komen de volgende vragen aan de orde:

- wat is de impact van de voorgestelde wijzigingen op de processen en systemen van de Belastingdienst, Dienst Toeslagen of Douane;

- wat is de impact van de noodzakelijke aanpassingen in de interactie met burgers en bedrijven;
- wat is de impact op de interactie met andere (overheids)organisaties;
- wat is de realiseerbaarheid van de noodzakelijke aanpassingen.

Klein wordt gebruikt voor min of meer routinematige aanpassingen waar de uitvoering veel ervaring mee heeft. Te denken valt aan tariefsaanpassingen en andere kleinere aanpassingen in bijvoorbeeld de aangifteprogrammatuur.

Gemiddeld wordt gebruikt waar minder gebruikelijke en complexere aanpassingen aan de orde zijn, waarbij een groter risico aanwezig is dat de implementatie niet foutloos zal verlopen. Dit kan het gevolg zijn van aanloopproblemen die zich kunnen voordoen in de automatisering en de processen, of van verwachte complicaties in de interactie met burgers of bedrijven waar niet op voorhand duidelijk is wat er van hen wordt verwacht. Ook de afhankelijkheid van een of meer andere organisaties en de daarmee samenhangende risico's van overdracht van informatie in ketens kan aanleiding zijn het procesrisico op gemiddeld in te schatten.

Groot wordt gebruikt waar complexe aanpassingen ertoe leiden dat de onder "gemiddeld" beschreven risico's manifest zullen zijn.

De risico's op procesverstoringen worden gaande het implementatieproces gemonitord. Waar nodig worden maatregelen genomen om risico's te beperken en om gerezen problemen zo snel mogelijk op te lossen.

Indien er geen kans op procesverstoringen is, wordt dit aangeduid met "geen".

Uitvoeringskosten

Dit onderdeel beschrijft welke incidentele en structurele kosten en besparingen met het voorstel samenhangen:

- personele kosten voor bijvoorbeeld handhaving en interactie;
- kosten van aanpassing, beheer en onderhoud van IV-systemen;
- andere eenmalige materiële en structurele kosten die nodig zijn om het voorstel te kunnen realiseren.

In het kader zijn de totale incidentele en structurele kosten en baten verdeeld over dienstverlening, handhaving/toezicht en automatisering.

De Belastingdienst, Dienst Toeslagen en Douane maken jaarlijks reserveringen voor te verwachten kosten die samenhangen met kleinere, jaarlijks terugkerende aanpassingen in wet- en regelgeving. Het gaat bijvoorbeeld om kosten voor het wijzigen van content op de website en kleine aanpassingen in de aangifteprogrammatuur. De met dergelijke aanpassingen samenhangende kosten worden ten laste van het gereserveerde budget gebracht. In de uitvoeringstoets wordt dan aangegeven dat het een jaaraanpassing betreft en worden de kosten verder niet gekwantificeerd.

Personele gevolgen

Dit onderdeel beschrijft de met het voorstel samenhangende personele gevolgen. De incidentele of structurele afname of toename in personele capaciteit wordt uitgedrukt in aantallen fte's.

Beslag portfolio

Hier wordt een inschatting gegeven welk beslag het voorstel legt op het IV-portfolio van de Belastingdienst, Dienst Toeslagen en Douane. Dit wordt aangegeven op vijf niveaus:

- geen;
- jaaraanpassing;
- beperkt;
- middelgroot;
- groot.

Jaaraanpassingen worden opgevangen binnen het daarvoor gereserveerde budget (zie uitvoeringskosten).

Het IV-portfolio wordt een aantal keer per jaar vastgesteld. De gevolgen voor de automatisering van vastgestelde uitvoeringstoetsen lopen daarin mee. Mocht blijken dat herprioritering van wetgevings-trajecten noodzakelijk is dan wordt dit zo snel mogelijk besproken met de opdrachtgevers van de Belastingdienst, Dienst Toeslagen en Douane. De opdrachtgevers informeren het parlement over mogelijke herprioritering.

Invoeringsmoment

Dit onderdeel geeft de datum aan waarop de Belastingdienst, Dienst Toeslagen of Douane het voorstel kan uitvoeren. In de praktijk is dit de datum waarop het wetsvoorstel in werking treedt. Indien de Belastingdienst, Dienst Toeslagen of Douane constateert dat deze datum niet haalbaar is, betekent dit feitelijk dat het voorstel per de voorgenomen inwerkingtredingsdatum onuitvoerbaar is.

Eindoordeel

Op grond van een weging van de in kaart gebrachte gevolgen voor de uitvoering bevat de uitvoeringstoets een eindoordeel. Hier zijn drie opties mogelijk:

1. Het voorstel is uitvoerbaar.
2. Het voorstel is uitvoerbaar indien/mits/tenzij/omdat/et cetera
3. Het voorstel is niet uitvoerbaar.

Indien er randvoorwaardelijke afhankelijkheden zijn, wordt optie twee gebruikt. Bijvoorbeeld kan daarmee worden aangeduid dat een bepaalde wijziging niet meer in de voorlopige aanslagregeling kan worden verwerkt, zodat deze feitelijk pas toepassing vindt via de aangifte inkomstenbelasting die burgers na afloop van het jaar bij de Belastingdienst indienen.

De uitvoeringstoets wordt opgesteld op basis van conceptwetgeving. Hierdoor kan potentieel lastig uitvoerbare of onuitvoerbare wetgeving zo mogelijk worden aangepast zodat het eindoordeel onuitvoerbaar niet snel zal voorkomen.

Stroomlijning fiscaal inzagerecht - Belastingdienst

Impact:

ingrijpend

Interactie
burgers/bedrijven
Maakbaarheid systemen
Handhaafbaarheid
Fraudebestendigheid
Complexiteitsgevolgen

ntb

x

nvt

nvt

x

Risico
procesverstoringen:

groot

Uitvoeringskosten

incidenteel

structureel

• Dienstverlening

€ 10,3 + pm

€ pm

• Handhaving/toezicht

€ pm

€ pm

• Automatisering

€ 14,3 + pm

€ pm

Personele gevolgen:

pm

fte incidenteel

pm

fte structureel

Invoering mogelijk per:

1 januari 2032

Beslag portfolio: groot

Eindoordeel:

Het voorstel is uitvoerbaar per 2032, mits de risico's en werkwijze worden geaccepteerd. Bij de uitvoeringstoets is uitgegaan van de huidige status van overige geaccordeerde wetgevingstrajecten. Bij nieuwe politieke wensen (bijv. wet versterking waarborgfunctie Awb) met grote uitvoeringsgevolgen is herprioritering noodzakelijk.

Bij de gefaseerde inwerkingtreding moet steeds worden geborgd dat enerzijds de stukken die in het fiscale dossier thuishoren daarin ook worden opgenomen (connexiteit tussen een besluit en de bijbehorende stukken) en anderzijds (delen van) stukken die niet mogen worden gedeeld niet toch in het dossier terechtkomen. Bij dat laatste gaat het om het voorkomen van datalekken, de bescherming van de bescherming van de privacy van derden en van ambtenaren en het belang van een effectieve controle en ongehinderde opsporing. Invoering vindt plaats op grond van de volgende uitgangspunten:

- werken met een ingroeipad en tijdelijke oplossingen;
- werken aan automatisering en een structurele verbetering van de informatiehuishouding;
- herijking van deze uitvoeringstoets in 2030.

Ad a. Invoering vindt met toepassing van art. 66b AWR gefaseerd plaats met werkende tijdelijke oplossingen. Stukken worden voor burgers en bedrijven beschikbaar gemaakt op het moment waarop het technisch mogelijk is dossiervorming voldoende op orde te hebben.

Ad b. Randvoorwaardelijk voor inwerkingtreding van art. 66a AWR per 2032 is dat de dossiervorming is vertaald in passende tooling en werkprocessen. Daarvoor zijn een verbetering van de informatiehuishouding nodig en modernisering van de ondersteunende IV nodig. Dit wordt als onderdeel van het ingroeipad ter hand genomen.

Ad c. Gegeven de afhankelijkheden is op dit moment nog geen goede inschatting te maken van de uiteindelijke impact het ontsluiten van het fiscale dossier voor belastingplichtigen en bedrijven en van de bijbehorende werklust voor medewerkers van de Belastingdienst. Om die reden wordt deze uitvoeringstoets op basis van de op dat moment opgedane ervaringen in 2030 herijkt. De verwachting is dat het op dat moment beter mogelijk is de impact met de potentiële personele gevolgen in kaart te brengen.

Beschrijving voorstel/regeling

De bedoeling van het voorstel is belastingplichtigen via portalen van de Belastingdienst uiterlijk bij de bekendmaking van een belastingaanslag of een voor bezwaar vatbare beschikking ambtshalve actief inzage te verlenen in de stukken die daarop betrekking hebben. Het voorstel treedt in werking met ingang

van 31 december 2025 waarbij het inzagerecht, bedoeld in art. 66a Algemene wet inzake Rijksbelastingen (AWR), op 1 januari 2032 moet zijn geregeld. Het voorstel voorziet in een gefaseerde inwerkingtreding, waarbij wordt aangesloten op de momenten waarop de ICT-voorzieningen voor het beschikbaar maken van specifieke informatie gereed zijn.

In de periode vanaf 31 december 2025 tot aan 1 januari 2032 geldt een overgangperiode. Er zijn dan twee opties voor het beschikbaar stellen van stukken:

- alle stukken betreffende besluiten ter zake van een middel.* Als eerder dan 1 januari 2032 voor een bepaald middel is voldaan aan de randvoorwaarden om 'live' te kunnen gaan, dan biedt art. 66a AWR de mogelijkheid om een inwerkingtredingsbesluit op te stellen. Bij een dergelijk besluit moet een uitvoeringstoets worden gedaan waarmee de uitvoeringsgevolgen en kosten in beeld worden gebracht, uitgaande van de tooling die op dat moment voor medewerkers beschikbaar is. Hoe verder de automatisering en informatiehuishouding op orde zijn, hoe minder handmatig werk nodig zal zijn;
- losse stukken op het portaal.* Het is mogelijk om specifieke documenten al te plaatsen, als dit technisch mogelijk is. De grondslag hiervoor is art. 66b AWR.

Tijdens het proces van de uitvoeringstoets is de wetgeving op basis van interactie tussen beleid en uitvoering aangepast door een vierde lid toe te voegen aan artikel 66a AWR. Dit voorgestelde vierde lid is niet meegenomen in deze toets. De Belastingdienst gaat na of dit toegevoegde lid nog aanvullende toetsing vergt. Zo nodig zal dit onderdeel worden van het addendum op deze uitvoeringstoets dat eind 2025/begin 2026 naar verwachting wordt opgeleverd.

Interactie burgers/bedrijven

Burgers en bedrijven krijgen stapsgewijs inzage in hun fiscale stukken. De vraag wat inzage in het fiscale dossier gaat betekenen voor de burger of een bedrijf komt bij elke volgende uitvoeringstoets aan de orde, zowel bij de herijking in 2030 als bij de inwerkingtredingsbesluiten.

Maakbaarheid systemen

Het inzagerecht vergt een inrichting van IV-voorzieningen met een focus op de belasting- of inhoudingsplichtige. In de huidige inrichting zijn deze opgezet met de bedoeling om die te gebruiken voor het werk van de inspecteur. Veel informatie, en daarmee op de zaak betrekking hebbende stukken, is ondergebracht in verschillende applicaties conform de ingerichte processen voor het werk van de inspecteur. Hierdoor

vergt het tot uitvoering brengen van dit wetsvoorstel ingrijpende wijzigingen in onder andere het IV-landschap en raakt het fundamentele onderdelen van de bestaande werkwijze. Het realiseren van de aanpassing van de IV-voorzieningen en werkwijzen vraagt om een zorgvuldige aanpak over meerdere jaren.

De aanpak bij de implementatie van het voorstel is als volgt:

- a. werken met een ingroeipad en tijdelijke oplossingen;
- b. werken aan automatisering en een structurele verbetering van de informatiehuishouding;
- c. een herijking van deze uitvoeringstoets in 2030.

Ad a. ingroeipad

Het hanteren van een ingroeipad, gebruik makend van de mogelijkheid van art. 66b AWR, betekent dat een tijdelijke ICT-voorziening nodig is. Er is reeds gestart met een eerste plateau dat in 2025 en 2026 wordt uitgevoerd. In het eerste plateau wordt bekeken hoe de benodigde documenten uit verschillende systemen bij elkaar kunnen worden gebracht in een fiscaal dossier voor de IH niet winst. Afhankelijk van de hierbij gemaakte keuzes heeft dit meer of minder invloed op de werklust voor de IV en voor de medewerkers (check of de informatie volledig is en of het dossier geen informatie bevat die niet gedeeld kan worden met de belastingplichtige omdat het bijvoorbeeld persoonlijke gegevens van derden bevat). Er worden projectteams gevormd die – mede op basis van de ervaringen uit het eerste plateau – de verschillende inwerking-tredingsbesluiten voorbereiden.

De tijdelijke ICT voorziening moet beheerst gerealiseerd worden en zal evengoed in bestaande infrastructuur een plek moeten krijgen. De tijdelijke ICT voorziening moet op termijn ook weer opgeruimd worden.

Ad b. structurele verbetering informatiehuishouding

Naar de huidige stand volgt dossieropbouw het fiscale proces. Als gevolg van deze focus is veel informatie ondergebracht in diverse applicaties. Ook is informatie soms nog niet beschikbaar in digitale vorm. Er is een transformatie van de gegevenshuishouding van de Belastingdienst nodig om een structurele oplossing voor inzage in het fiscale dossier te realiseren. De programma's "zaakgericht werken", "informatie huishouding op orde" en "grip op gegevens" dragen bij

aan het mogelijk maken van inzage in het fiscale dossier. Deze programma's kennen een doorlooptijd van meerdere jaren en hebben een deadline na 2030, waardoor de Belastingdienst de ICT-voorzieningen die nodig zijn voor inzage, alleen gefaseerd kan realiseren. Afhankelijk van de stand van deze programma's zijn voor de ontsluiting van de fiscale dossiers aanvullend tijdelijke voorzieningen nodig.

Ad c. 2030 en verder

Randvoorwaardelijk voor een actief inzagerecht als bedoeld in art. 66a AWR, is dat dossiervorming wordt ondersteund door passende tooling en werkprocessen. Die tooling is afhankelijk van en volgt dus eerst na een structurele verbetering van de informatiehuishouding. In 2030 wordt deze uitvoeringstoets herijkt op basis van de dan bereikte verbetering van de informatie-huishouding en de vorderingen in het ingroeipad.

Handhaafbaarheid

Niet van toepassing.

Fraudebestendigheid

Niet van toepassing.

Complexiteitsgevolgen

Op het besluit betrekking hebbende stukken

Het eerste lid van art. 66a AWR hanteert het begrip 'op de zaak betrekking hebbende stukken' als omschrijving van de stukken waarvoor het actieve inzagerecht gaat gelden. Van de inspecteur wordt verwacht dat hij kenbaar maakt welke informatie die voor de heffing van belang was, door hem is gebruikt. Inzage verstrekken betekent 'meekijken over de schouder van de inspecteur'. Op die manier krijgt de belastingplichtige niet alleen inzage in de gebruikte stukken bij een besluit, maar ook in de niet gebruikte stukken. Zo versterkt art. 66a AWR de rechtsbescherming.

Fiscaal dossier = juiste (gelakte) versie + metadata

Het fiscaal dossier is steeds een afgeleide van het persoonsdossier. Als een boekenonderzoek leidt tot een correctie over meerdere jaren (en mogelijk verschillende middelen), dan leidt dat tot evenzoveel besluiten met bijpassend fiscaal dossier. Dossiervorming als vereiste voor inzage fiscaal dossier gaat niet alleen over het voegen van stukken in een digitaal persoonsdossier, ook gaat dit over het aanbrengen van het juiste oormerk (metadata). Om een stuk aan een

fiscaal dossier te kunnen koppelen, moet er niet alleen dát oormerk zijn (welk besluit betreft het waarop dat stuk betrekking heeft (connexiteit)), maar ook dat er geen gewichtige redenen zijn om geen inzage te geven.

Risico's bij het samenstellen van een fiscaal dossier zijn dat metadata betreffende een stuk niet goed zijn geborgd, (welk stuk moet) en 'gewichtige redenen' (welk stuk mag niet), of dat onvoldoende rekening gehouden is met de privacy van derden of van ambtenaren, of wel met het belang van een effectieve controle en ongehinderde opsporing. Alleen al het onderkennen bij ieder stuk dat een privacy-schending niet aan de orde is, is een zware administratieve last voor de inspecteur.

Plaatsing van ieder stuk in ieder fiscaal dossier vergt ook een beoordeling of en, zo ja, welke gewichtige redenen er zijn om geen inzage te verlenen. Deze afweging kan tijdgebonden zijn. Eenzelfde stuk kan ook vanwege weglakkingen in een afwijkende versie, namelijk die van het fiscale dossier op enig moment, moeten worden opgeslagen. Sterker, het kan ook zo zijn dat een stuk in verschillende fiscale dossiers van dus verschillende belastingplichtigen steeds een andere gedaante – want andere weglakkingen – moet/kan hebben.

Risico procesverstoringen

Het mogelijk maken van inzage in het fiscale dossier raakt het werk van veel medewerkers. Zij hebben tooling nodig om dossiervorming mogelijk te maken. Uitvoerbare werkprocessen die invulling geven aan de verplichting, bedoeld in art. 66a AWR, zijn niet mogelijk zonder automatisering die medewerkers werk uit handen moet nemen. Is het gebruik van de nog te ontwikkelen tooling toch nog te bewerkelijk, dan gaat het daardoor onvermijdelijke handwerk ten koste van de productiviteit.

Uitvoeringskosten

De kosten voor het onderzoek en de productie van de eerste stap voor inzage fiscaal dossier bedragen € 24,6 mln. euro verdeeld over 2025 en 2026. Deze kosten zijn reeds gedekt binnen de begroting van het ministerie van Financiën. Na afronding van het eerste plateau wordt eind 2025/begin 2026 op basis van de resultaten een addendum opgeleverd bij deze uitvoeringstoets. Daarin worden de personele kosten

voor het eerste plateau uitgewerkt. Vervolgens vindt steeds per inwerkingtredingsbesluit een uitvoeringstoets plaats waarin de kosten voor een volgend belastingmiddel worden ingeschat. De Belastingdienst verwacht voor de directies projectteams nodig te hebben voor de voorbereiding van inzage fiscaal dossier. De kosten daarvan worden betrokken bij het addendum.

Zowel voor het addendum als voor de volgende uitvoeringstoetsen per inwerkingtredingsbesluit is dekking nodig. Gezien de complexiteit en omvang is de verwachting dat de uitvoeringskosten substantieel kunnen zijn.

Personele gevolgen

De personele inzet voor de eerste stap inzage fiscaal dossier is gedekt binnen de beschikbaar gestelde € 24,6 mln. De Belastingdienst verwacht voor de directies projectteams nodig te hebben voor de voorbereiding van inzage fiscaal dossier. De kosten daarvan worden betrokken bij het addendum.

De personele gevolgen voor het daadwerkelijk ontsluiten van belastingmiddelen worden in kaart gebracht bij de uitvoeringstoetsen op het moment dat de ontsluiting van nieuwe delen van het fiscale dossier voorligt. Deze gevolgen zijn – zoals eerder aangegeven – afhankelijk van de mate van automatisering en tooling. De verwachting is dat deze omvangrijk kunnen zijn. De randvoorwaarde is dat de techniek leidt tot een minimale personele inzet.

Invoeringsmoment

Het beoogde invoeringsmoment is uiterlijk 1 januari 2032. De uitvoerbaarheid van art. 66a AWR is afhankelijk van alles wat eerst nog moet gebeuren in het kader van een structurele verbetering van de informatiehuishouding, automatisering en tooling. Om die reden vindt de inwerkingtreding gefaseerd met inwerkingtredingsbesluiten plaats. Bij de herijking van de uitvoeringstoets in 2030 wordt het tijdpad opnieuw bezien in het licht van de stand van de dossiervorming, de stand van de ondersteunende IV van dat moment en de op grond daarvan verwachte werklust bij het beschikbaar maken van informatie ten behoeve van inzage fiscaal dossier. Die werklust kan dan nog steeds fors zijn, wat opgevangen zou moeten worden met meer personeel.

Indien het voor een belastingmiddel eerder dan 1 januari 2032 mogelijk is 'live' te gaan, wordt daarvoor een inwerkingtredingsbesluit voorbereid waarbij de afweging kan worden gemaakt wat gegeven de automatisering en de beschikbare tooling de verwachte werklust is.

Eindoordeel

Het voorstel is uitvoerbaar per 2032, mits de risico's en werkwijze worden geaccepteerd. Bij de uitvoeringstoets is uitgegaan van de huidige status van overige geaccordeerde wetgevingstrajecten. Bij nieuwe politieke wensen (bijv. wet versterking waarborgfunctie Awb) met grote uitvoeringsgevolgen is herprioritering noodzakelijk.

Bij de gefaseerde inwerkingtreding moet steeds worden geborgd dat enerzijds de stukken die in het fiscale dossier thuishoren daarin ook worden opgenomen (connexiteit tussen een besluit en de bijbehorende stukken) en anderzijds (delen van) stukken die niet mogen worden gedeeld niet toch in het dossier terechtkomen. Bij dat laatste gaat het om het voorkomen van datalekken, de bescherming van de privacy van derden en van ambtenaren en het belang van een effectieve controle en ongehinderde opsporing. Invoering vindt plaats op grond van de volgende uitgangspunten:

- a. werken met een ingroeipad en tijdelijke oplossingen;
- b. werken aan automatisering en een structurele verbetering van de informatiehuishouding;
- c. herijking van deze uitvoeringstoets in 2030.

Ad a. Invoering vindt met toepassing van art. 66b AWR gefaseerd plaats met werkende tijdelijke oplossingen. Stukken worden voor burgers en bedrijven beschikbaar gemaakt op het moment waarop het technisch mogelijk is dossiervorming voldoende op orde te hebben.

Ad b. Randvoorwaardelijk voor inwerkingtreding van art. 66a AWR per 2032 is dat de dossiervorming is vertaald in passende tooling en werkprocessen. Daarvoor zijn een verbetering van de informatiehuishouding nodig en modernisering van de ondersteunende IV nodig. Dit wordt als onderdeel van het ingroeipad ter hand genomen.

Ad c. Gegeven de afhankelijkheden is op dit moment nog geen goede inschatting te maken van de uiteindelijke impact het ontsluiten van het fiscale dossier voor belastingplichtigen en bedrijven en van de bijbehorende werklust voor medewerkers van de Belastingdienst. Om die reden wordt deze uitvoeringstoets op basis van de op dat moment opgedane ervaringen in 2030 herijkt. De verwachting is dat het op dat moment beter mogelijk is de impact met de potentiële personele gevolgen in kaart te brengen.

Stroomlijning fiscaal inzagerecht - Douane

Impact:

ingrijpend

Interactie burgers/bedrijven

ntb

Maakbaarheid systemen

x

Handhaafbaarheid

x

Fraudebestendigheid

nvt

Complexiteitsgevolgen

x

Risico procesverstoringen:

groot

Uitvoeringskosten

incidenteel

structureel

• Dienstverlening

€

pm

€

pm

• Handhaving/toezicht

€

pm

€

pm

• Automatisering

€

pm

€

pm

Personele gevolgen:

pm

fte incidenteel

pm

fte structureel

Invoering mogelijk per:

1 januari 2032

Beslag portfolio: groot

Eindoordeel:

Voor de Douane is de implementatie van deze wetgeving met de huidige kennis uitvoerbaar per 2032. Hierbij gelden echter wel randvoorwaarden:

Beschrijving voorstel/regeling

De bedoeling van het voorstel is belastingplichtigen via de bestaande portalen van de Douane uiterlijk bij de bekendmaking van een belastingaanslag of een voor bezwaar vatbare beschikking ambtshalve actief inzage te verlenen in de stukken die daarop betrekking hebben.

Het voorstel is uitvoerbaar per 2032, mits de onderstaande risico's en werkwijze worden geaccepteerd. De werkwijze om zo snel mogelijk en zo goed mogelijk de wet uit te voeren is, als volgt:

1. De benodigde (financiële) middelen zullen beschikbaar moeten worden gesteld. De additionele personele capaciteit die benodigd is in de uitvoering zal pas op een later moment inzichtelijk kunnen worden gemaakt (uiterlijk bij de AMvB die de inwerkingtreding voor de accijns en verbruiksbelasting regelt), ook de financiering hiervan zal moeten worden toegezegd door de opdrachtgever.

2. Gezien het volle IT portfolio zal dit dossier moeten geprioriteerd t.o.v. andere ontwikkelingen om implementatie per 1 januari 2032 te halen.

3. Er moet scherper worden gedefinieerd wat 'op de zaak betrekking hebbende stukken' precies omvat.

4. Een deugdelijke IT-ondersteuning is noodzakelijk voor de handmatige processen om documenten op de juiste wijze te kunnen opslaan, metadateren en zo nodig lakken.

Voor geheel geautomatiseerde processen geldt dat (deels) al aan de wetwijziging wordt voldaan, of met een geringe inspanning kan worden voldaan.

- Werken met een ingroeipad en tijdelijke oplossingen;
- Werken aan een structurele verbetering van de informatiehuishouding;
- Een herijking van deze uitvoeringstoets in 2030.

Het voorstel treedt in werking met ingang van 31 december 2025. Het inzagerecht, bedoeld in art. 66a AWR, moet op 1 januari 2032 zijn geregeld. Het voorstel voorziet in een gefaseerde inwerkingtreding, waarbij wordt aangesloten op de momenten waarop de

ICT-voorzieningen voor het beschikbaar maken van specifieke informatie gereed zijn.

Per 1 januari 2032 zal ingevolge art. 66a AWR voor alle rijksbelastingen de verplichting gaan gelden om inzage in het fiscale dossier te geven. Vanaf 1 januari 2032 is dus sprake van 'moeten'.

In de periode vanaf 31 december 2025 tot aan 1 januari 2032 zal een overgangperiode gaan gelden. Er zijn dan twee mogelijkheden die ertoe leiden dat stukken op het portaal geplaatst 'mogen' worden, nl.:

- alle stukken betreffende besluiten ter zake van een middel:* Als eerder dan 1 januari 2032 voor een bepaald middel is voldaan de randvoorwaarden om 'live' te kunnen gaan, m.n. ICT-voorzieningen, dan biedt art. 66a AWR de mogelijkheid om een inwerkingtredingsbesluit te doen uitgaan. Vanaf dat moment is dan wel sprake van 'moeten'. Ter zake van een dergelijk besluit zal dan een uitvoeringstoets gedaan moeten worden. Gegeven de vraag welke werklust feitelijk aan de orde is die weer afhankelijk is van tooling die de Douane medewerkers aangereikt krijgen om het werk te doen, kunnen dan alsnog de uitvoeringsgevolgen in beeld gebracht worden.
- losse stukken op het portaal:* Het is mogelijk om specifieke documenten al te plaatsen, als dit technisch mogelijk is. De grondslag hier is art. 66b AWR.

Interactie burgers/bedrijven

Burgers en bedrijven krijgen stapsgewijs inzage in hun fiscale stukken. De vraag wat inzage in het fiscale dossier gaat betekenen voor de burger of een bedrijf komt bij elk volgende uitvoeringstoets aan de orde.

Maakbaarheid systemen

De werkwijze om zo snel mogelijk en zo goed mogelijk de wet uit te voeren is als volgt:

- Werken met een ingroeipad en tijdelijke oplossingen;
- Werken aan een structurele verbetering van de informatiehuishouding;
- Een herijking van deze uitvoeringstoets in 2030.

Ad a. Ingroeipad

Het hanteren van een ingroeipad, gebruik makend van de mogelijkheid van art. 66b AWR, betekent dat een tijdelijke oplossing gemaakt moet worden als ICT-voorziening. Afhankelijk van de hierbij gemaakte keuzes

zal dit meer of minder invloed hebben op de werklust. En die werklust betreft dan niet alleen de werkvloer, maar ook de IV. Dat wat als ICT-voorziening tijdelijk is, zal evengoed in bestaande infrastructuur een plek moeten krijgen en later weer aangepast moeten worden.

Ad b. Structurele verbetering informatiehuishouding
Randvoorwaardelijk is en blijft het op orde brengen van de gegevenshuishouding van de Douane. De programma's zaakgericht werken, keuze digitaal, informatie huishouding op orde, grip op gegevens dragen bij aan inzage in het fiscale dossier mogelijk te maken. Deze programma's kennen een doorlooptijd van enkele jaren en hebben een deadline na 2030, waardoor de Douane de IV-voorzieningen die nodig zijn voor inzage, alleen gefaseerd kan realiseren.

Hét fiscale dossier, als zijnde een dossier dat betrekking heeft op een fiscaal besluit betreffende een belasting- of inhoudingsplichtige, bestaat niet. Het 'dossier' dat er wel is, is gemaakt voor intern gebruik. Het is beter om dit een 'administratie' te noemen, aangezien de gegevens die er zijn, zijn ontsloten met de bedoeling om die te gebruiken voor het werk van de inspecteur. Dossiervorming is dienstig aan het proces, bijv. een controle die meerdere jaren en meerdere belastingen kan betreffen. Vanwege de focus op het proces is veel informatie, en dus op de zaak betrekking hebbende stukken, ondergebracht in diverse applicaties. Soms is informatie niet beschikbaar in digitale vorm, wat dus betekenis heeft voor het werkproces. De gedachte dat er één zaakdossier zou zijn, is een misvatting. Zo versnipperd als dat de informatiehuishouding is neergeslagen in allerlei administraties, zo versnipperd is ook het landschap van kantoorapplicaties.

Ad c. 2030 en verder

De focus van de ICT-structuur zoals die in de loop der jaren is ontstaan, is niet gericht op een belasting- of inhoudingsplichtige, maar op de bedoeling van de applicatie. En precies dit heeft grote samenhang met complexe programma's die op stapel staan, bedoeld om de gegevenshuishouding anders in te richten, nl. dus met focus op de belasting- of inhoudingsplichtige. Zaakgericht werken staat echter nog niet op het portfolio en vraagt een grote change.

Om inzage in het fiscale dossier mogelijk te maken zal er een administratie moeten zijn die gevormd wordt met

een focus op de belasting- of inhoudingsplichtige, zoals er ooit een fysiek persoonsdossier was. Er zal een digitaal persoonsdossier moeten zijn van waaruit een fiscaal dossier kan worden gemaakt, zijnde een samenstel van stukken met connexiteit tot een zaak, of eigenlijk een aanslag of een voor bezwaar vatbare beschikking die aanleiding kan zijn om een zaak te worden.

Randvoorwaardelijk voor een actief inzagerecht als bedoeld in art. 66a AWR, is dat dossiervorming eerst is vertaald in passende tooling en werkprocessen. Die tooling is afhankelijk van en volgt derhalve eerst na een structurele verbetering van de informatiehuishouding. De herziening van de uitvoeringstoets in 2030 luidt een nieuwe fase in van het traject om te komen tot een werkelijkheid waarbij de belastingplichtige inzage in diens fiscale dossier gaat krijgen. Steeds zal een fiscaal dossier een deelverzameling zijn van stukken in het digitale persoonsdossier. De stukken die ingevolge art. 66a AWR inzichtelijk gemaakt moeten worden als een stuk dat betrekking heeft op een fiscaal besluit, zullen reeds in aanloop naar 'live' gaan ontsloten moeten zijn. Na de uitvoeringstoets in 2030 kan het traject worden gestart om (1) dat digitale persoonsdossier te vullen en te bezien of de tooling en werkprocessen passend zijn, opdat op basis daarvan (2) een fiscaal dossier kan worden gemaakt dat - precies volgens de bedoeling van art. 66a AWR - de stukken bevat die moeten worden geplaatst op het portaal. Overigens spreekt het voor zich dat als gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid om al eerder dan 1 januari 2032 'live' te gaan, dat dan nog steeds eerst dossiervorming op orde moet zijn.

Handhaafbaarheid / toezicht

Inzage fiscaal dossier zal het werk van iedere medewerker raken. Handwerk is onvermijdelijk, wat - afhankelijk van de mogelijkheden van automatisering - veel of heel veel werk met zich zal brengen. En niet alleen de werklust van de medewerker die behandelt, is hier aan de orde.

Inzage in het fiscale dossier gaat in principe steeds over persoonsgegevens met bijpassende verplichtingen vanwege de AVG, maar ook om een doorbreking van de fiscale geheimhoudingsplicht. Daarom is de connexiteit naar een besluit (welk stuk moet) zeer belangrijk, maar ook het antwoord op de vraag of sprake is van 'gewichtige redenen' (welk stuk mag niet). Niet de

goede stukken plaatsen is met name als het gaat om stukken die niet afkomstig zijn van betrokkene dan wel om stukken die hem of haar niet betreffen, is een datalek met mogelijk verstrekende consequenties. Dit moet daarom voorkomen worden. Indien dit risico zich onverhoopt voordoet, bij voorbeeld omdat weglakkingen niet goed gedaan zijn in de versie die op het portaal is geplaatst, dan is dit een realiteit die in het toezicht betekenis gaat hebben. En als een stuk wel een stuk is dat in principe geplaatst moet worden, dan nog kunnen er 'gewichtige redenen' zijn om dat (vooralsnog) niet te doen. De tooling zoals die er moet gaan komen, moet het mogelijk maken om dit te kunnen effectueren.

Fraudebestendigheid

Niet van toepassing.

Complexiteitsgevolgen

Op het besluit betrekking hebbende stukken

Het eerste lid van art. 66a AWR hanteert het begrip 'op de zaak betrekking hebbende stukken' als omschrijving van de stukken waarvoor het actieve inzagerecht gaat gelden. De focus van het voorstel ligt niet op stukken die van belang zijn, omdat ze bij het besluit gebruikt zijn, maar op een definitie die we al kennen als die betreffende het procesdossier ex art. 8:42 Awb. Die wordt door de Hoge Raad heel ruim uitgelegd, maar is evengoed beperkt door de grieven die in een procedure aan de orde zijn. De werkelijkheid van het actieve inzagerecht als bedoeld in art. 66a AWR, is niet dezelfde. Van de inspecteur mag verwacht worden, gezien art. 47 e.v. AWR, dat hij kenbaar maakt welke informatie die voor de heffing van belang was, door hem is gebruikt. Van de inspecteur vragen steeds en altijd te voorspellen wat een 'zaak' kan zijn, en daarbij dan een connectie maken met stukken, is ingewikkeld. Er liggen verwachtingen aan ten grondslag die in voorkomend geval te hoog kunnen zijn. Inzage verstrekken ter zake van gebruikte stukken bij een besluit, en dat zijn dus ook stukken die geraadpleegd zijn, betekent 'meekijken over de schouder van de inspecteur'. Zodoende krijgt de belastingplichtige niet alleen inzage in de gebruikte stukken bij een het besluit, maar ook in de niet gebruikte stukken die betrekking hadden moeten hebben op een aanslag of een voor bezwaar vatbare beschikking. Dit is wat art. 66a AWR een versterking van de rechtsbescherming doet zijn.

Fiscaal dossier = juiste (gelakte) versie + metadata

Bij dossiervorming volstaat niet slechts het voegen van stukken, opdat dit als digitaal document beschikbaar is. Hier begint het. Steeds zal de inspecteur moeten borgen dat een stuk dat is opgenomen in een digitaal persoonsdossier voorzien is van een oormerk, inhoudende het antwoord op de vraag over wie een stuk gaat, en wat het fiscale belang is om het stuk te hebben. Dossiervorming als vereiste voor inzage fiscaal dossier gaat niet alleen over het voegen van stukken in een digitaal persoonsdossier, ook gaat dit over het aanbrengen van het juiste oormerk, ook wel metadata. Steeds moet een stuk bij voeging in een digitaal persoonsdossier een oormerk hebben, waarin dus in ieder geval verankerd is dat het stuk betrekking heeft op deze of gene en – gegeven het fiscale belang om het stuk te mogen hebben – op dit of dat belastbare feit. En om dat stuk ook nog aan een fiscaal dossier te kunnen koppelen moet er ook nog dát oormerk zijn, dus: welk besluit het betreft waarop dat stuk betrekking heeft, en of er gewichtige redenen zijn om geen inzage te geven; en ook moet er nog een specifieke versie van het stuk zijn, zoals dat feitelijk op enig moment ter inzage is gegeven, zoals het dus met alle noodzakelijke weglakkingen op het portaal is getoond.

Risico's zijn dat metadata niet goed is geborgd, zijnde connexiteit naar een besluit (welk stuk moet) en 'gewichtige redenen' (welk stuk mag niet), of dat onvoldoende rekening gehouden is met de privacy van derden of van ambtenaren dan wel met het belang van een effectieve controle en ongehinderde opsporing. Als een stuk gevoegd is in een digitaal persoonsdossier, dan vraagt art. 66a AWR van de inspecteur dat hij ook vastlegt welk stuk hij heeft gebruikt, bij welk besluit dus, alsook dat het een stuk is die in een bepaalde vorm (met weglakkingen) op een bepaald moment is verstrekt. Alleen al het onderkennen bij ieder stuk dat een privacy-schending niet aan de orde is, is een zware administratieve last voor de inspecteur. En niet alleen van hem, het 4 ogen principe kan betekenen dat het om een dubbele werklust zal gaan. Daarbij zal ook beoordeeld moeten worden of en, zo ja, welke gewichtige redenen er zijn om geen inzage te verlenen. Is dat het geval, dan betekent dit dat eenzelfde stuk in een afwijkende versie, nl. die van het fiscale dossier, moet worden opgeslagen. Sterker, het kan zo zijn dat een stuk in verschillende fiscale dossiers van dus verschillende belastingplichtigen steeds een andere

gedaante – want andere weglakkingen – moet/kan hebben.

Risico procesverstoringen

Inzage fiscaal dossier als bedoeld in art. 66a AWR, betekent dat connexiteit en 'gewichtige redenen' vertaald zullen moeten worden naar metadata, opdat de stukken op het portaal precies goed inzichtelijk zullen zijn. Niet precies goed kan een datalek betekenen, en dus zowel een schending van de fiscale geheimhoudingsplicht als een schending van de AVG. Zeker is dat inzage ex art. 66a AWR een majeure intensivering van de werklust met zich zal brengen, los van de ICT ondersteuning. Om inzage te laten vliegen dient dat eerst op orde te zijn. De mate waarin het een zwaardere werklust is, is afhankelijk van de gegevenshuishouding, dus dossiervorming, en de technische ondersteuning die daarbij wordt aangereikt. Om een inschatting te kunnen maken van de werklust die van doen heeft met deze wet, is het daarom van belang te onderkennen (a) wat reikwijdte is van op de zaak betrekking hebbende stukken, en dus – gegeven de connexiteit – de rol en verantwoordelijkheid van de inspecteur om voor de ene of de andere belastingplichtige precies het goede dossier samen te stellen, en (b) wat de deugdelijke en adequate ICT-structuur zal zijn.

De vraag die in deze toets moet worden beantwoord, is wat het betekent als per 1 januari 2032 bewerkstelligd moet zijn dat de inspecteur stukken niet alleen op een werkbare manier kan archiveren, maar ook dat hij dat als metadata kan worden geborgd, zijnde connexiteit naar een besluit (welk stuk moet) en 'gewichtige redenen' (welk stuk mag niet). Voor het gebruik van een harde inwerkingtredingsdatum is het traject afhankelijk van alles wat eerst nog moet gebeuren. Door de basis op orde te hebben kan voorkomen worden dat datalekken zullen optreden, of dat sprake zal blijken te zijn van verwachtingen die – bij gebrek aan passende ICT ondersteuning – ook handmatig niet kunnen worden waargemaakt. Aan de randvoorwaarde die alles van doen heeft met dossiervorming, zal volledig en tijdig invulling gegeven moeten worden. Inzage vereist tooling die nodig is om dossiervorming mogelijk te maken, meer in het bijzonder: (1) een digitaal persoonsdossier, opdat stukken met metadata worden gevoegd, en dus op één plek beschikbaar zijn, en (2) het fiscaal dossier, opdat de juiste versie van het

stuk voorhanden is met de bijpassende metadata, incl. historisch besef.

Dossiervorming betreft eerst en vooral tooling, maar ook cultuur. Is de noodzakelijke tooling er niet, dan zal een groot deel van de werkzaamheden die noodzakelijk zijn om het fiscaal dossier te vullen, uiteindelijk een taak worden voor de medewerker. Dit is, gelet op de reguliere noodzakelijke werkzaamheden, onverantwoord. Is de tooling er wel, na afloop dus van het werk aan een structurele verbetering van de informatiehuishouding in 2030, dan zal al in aanloop naar 'live' in 2032 gaan de werking van die tooling getest moeten worden, vooral ook op passende werkprocessen.

Uitvoeringskosten

De Douane verwacht een projectteam nodig te hebben voor de voorbereiding van inzage fiscaal dossier. De kosten daarvan worden betrokken bij het addendum. Tevens worden aanzienlijke automatiseringskosten verwacht. Deze worden betrokken in het addendum.

Personele gevolgen

De personele gevolgen voor het daadwerkelijk ontsluiten van belastingmiddelen worden in kaart gebracht bij de uitvoeringstoetsen op het moment dat de ontsluiting van nieuwe delen van het fiscale dossier voorligt. Deze gevolgen zijn – zoals eerder aangegeven – afhankelijk van de mate van automatisering en tooling. De verwachting is dat deze omvangrijk kunnen zijn.

Invoeringsmoment

Het invoeringsmoment wordt per belastingmiddel bepaald met een inwerkingtredingsbesluit dat in het betreffende eindejaarsbesluit wordt opgenomen.

Eindoordeel

Voor de Douane is de implementatie van deze wetgeving met de huidige kennis uitvoerbaar per 2032. Hierbij gelden echter wel randvoorwaarden: 1. De benodigde (financiële) middelen zullen beschikbaar moeten worden gesteld. De additionele personele capaciteit die benodigd is in de uitvoering zal pas op een later moment inzichtelijk kunnen worden gemaakt (uiterlijk bij de AMvB die de inwerkingtreding voor de accijns en verbruiksbelasting regelt), ook de financiering hiervan zal moeten worden toegezegd door de opdrachtgever.

2. Gezien het volle IT portfolio zal dit dossier moeten geprioriteerd t.o.v. andere ontwikkelingen om implementatie per 1 januari 2032 te halen.

3. Er moet scherper worden gedefinieerd wat 'op de zaak betrekking hebbende stukken' precies omvat.

4. Een deugdelijke IT-ondersteuning is noodzakelijk voor de handmatige processen om documenten op de juiste wijze te kunnen opslaan, metadateren en zo nodig lakken.

Voor geheel geautomatiseerde processen geldt dat (deels) al aan de wetswijziging wordt voldaan, of met een geringe inspanning kan worden voldaan.